

Надія ФІЩЕНКО,

вчителька загальноосвітньої середньої школи № 160 м. Києва

Книга – криниця знань (Урок-свято)

М е т а. Пробуджувати в учнів інтерес до читання книжок; підтримувати бажання бути активними читачами; виховувати любов до книги як джерела знань.

О б л а д н а н н я: На плакаті – прислів'я про книгу.

Книга – твій друг, а без неї – як без рук.
Знання – сонце, а книжка – віконце.
Книжка вчить, як на світі жити.
Людина без книги, як криниця без води.
Книжка мовчить та багато навчить.
Книжки читати – усе знати.
Розум без книги, як птах без крил.

Е п і г р а ф: Книги – морська глибина:

Хто в них пірне аж до дна,
Той, хоч і труду мав досить,
Дивнії перли виносить.

І. Франко

Хід заняття

В ч и т е л ь. Дорогі діти! Ми подорожуємо до міста Книгоград, до якого можуть потрапити тільки книголюби.

Зупинка "Книги – кораблі думки".

У ч е н ь. Щоб знань багато мати,
Ерудитом стати,
Книгу треба поважати
Й багато читати.

У ч е н и ц я. Щоб у навчанні
Досягнуть вершини,
Всі науки мушу знати
Тонко, до глибини.

У ч е н ь. Постійно в книжку заглядайте,
Прислів'я, приказки читайте,
Народ у них всього нас вчить,
Як мудро в цьому світі жити.

У ч е н и ц я. Найвірніша з друзів – книжка рідна, мила,
Наша в ній надія, в ній і наша сила.
Слався, величайся, зіркою гори,
Українська книжко, серед дітвори.

Р. Завадович

Звучить пісня про книжку.

У ч е н ь. Ти, кохана книжко,
Учиш нас, навчаєш,
Про усякі дивні речі
Нам оповідаєш!

Любо нас навчаєш,
Як на світі жити,
Батька – ньеньку шанувати,
Рідний край любити.

Тож гукнімо, діти!
Нашій книжці: "Слава!"
В ній наука і розвага,
Втіха і забава!

Ю. Шкрумеляк

Зупинка "Читай-місто".

В ч и т е л ь. Скільки дивовижних таємниць, геніальних відкриттів умістилося в книгах, що знаходяться на

книжкових полицках ваших домашніх та шкільних бібліотек.

Книги хочуть віддати ці знання вам. Бережно розгортайте їх і читайте. Книги люблять, щоб їх читали. Вони люблять віддавати вам свої знання, щоб ви ставали розумними, освіченими, благородними в стосунках з іншими людьми. Книги – мудрі вчителі. Вони навчають вас творити добро, любити людей, гідно поводитися. За це ми їх любимо і бережемо.

У ч е н ь. Книжки дружать з діворою,
Полюби їх у житті –
І улюблені герої
Будуть друзями в путі.

У ч е н и ц я. Дружба з книгою – це свято,
Не було б його у нас,
Ми не знали б так багато
Про новий і давній час.

У ч е н ь. Сторінки книжок завітних
Всіх нас доброго навчать –
Працювати і учитись,
І Вітчизну шанувати!

С. Михалков

У ч е н и ц я. Світло об'являється,
Як відкриєш книжку.
Де ж воно дівається,
Як відкриєш книжку?
Не впадай в зажурості,
Мій малий читачу,
Я те світло мудрості
В твоєму серці бачу.

Д. Павличко

У ч е н ь. Книги, книги на полицях...
Завше тихо поміж книг.
Та яку ти не розгорнеш –
То й легенда в кожній з них.

То в одній синіє море,
В іншій криється тайга.
А ось в тій – Північний полюс,
Де морози і пурга ...

Все, що серце і що розум
Вік творили не один,
Повизбирувало людство
В книги – перли із перлин.

Юлій Ванга

Зупинка "Море мудрості".

Відгадай загадки.

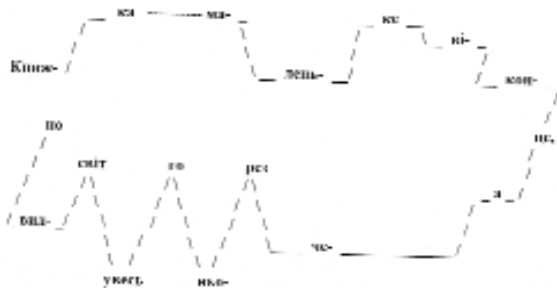
Промовля вона беззвучно,
Зрозуміло й дуже влучно.
До неї звертайся частіше –
І кращим будеш, і мудрішим.

Паперовий кораблик щодня
Перевозить у трюмах знання.

Після плавання цей корабель
Повертається в рідний портфель.

Дерево – не дерево,
А листки має.
Той буде мудрий,
Хто її гортає.
Бачить – не бачить,
Чути – не чує,
Мовчки говорить,
Добре мудрує,
Кривду соромить,
Правди навчає,
Часом жартує,
Смішки справляє.

Прочитайте прислів'я.

Книжка – маленьке віконце, а через нього увесь світ видно.

Зупинка "Книги – ключ до знань".

Вчитель. Дорогі діти! Книжка вчить, як на світі жити, а хто багато читає, той багато знає. Адже у книгах зібрані всі надбання людства за тисячоліття, а це – неабиякі знання.

Бо книга – вчитель, добрий друг вона,
Завжди порадить щиро й допоможе.
В ній людства мудрість зібрана земна,
Тому вона – усе на світі може!

Учениця. Мій друже й супутнику,
Книго моя.
Завжди на довілі
Де ти – там і я.
Ми добре з тобою
Проводимо час,
Чудова розмова
Триває у нас.

Зупинка "Найкращий друг – книжка".

Вчитель. Діти, мандруючи сторінками творів, ви поринете у світ природи, вдосконалюватиме своє уміння працювати над творами різних жанрів, будете вчитися висловлювати своє ставлення до героїв твору, до всього прочитаного.

Хай до тебе із сторінки
Прийдуть твори таємничі –
І веселії смішинки,
І пригоди фантастичні.

Улюблену книжку люди завжди беруть із собою у далекі мандри, бо вона зігріває людину своїм теплом, мудримі порадами, щирістю. Бо ж книга – твій друг, без неї, як без рук.

Сторінки книги – це потужні крила.
Читайте, летіть на горду висоту.
Розкрили книгу – значить ви відкрили
Нову країну, мрію золоту.

Пісня "Нам без книг ніяк не можна".

Учень. Все, що в голові ми маємо, –
Із книжок цікавих знаємо!
Найкращий друг – то є книжки,
І ключ до успіху вони!

Учениця. Енциклопедії читай,
Маловідоме узнавай!
Підручники ти бережи,
Щоб вчивсь по них не лише ти!

Учень. І знов у мандри запросят вас книги
В далекі часи, в дивовижні країни,
Відкриються вам таємниці великі,
Знайдете ви справді безцінні перлини,
Нехай не минає вас байка чи казка,
Хай міфи і вірші у душу вам лнуть.
Та тільки уважно читайте, будь ласка,
Тоді лиш почуєте слово нетлінне.
І мудрі поради, і жарти дотепні,
Й думки, що летять крізь кордони та мури –
Усе, чим приваблює світ цей безмежний, –
Усе, що дарує світ літератури.

Р. Завадович

Вікторина.

1. Яка найдавніша пам'ятка української писемності? ("Ізборник Святослава", укладений у 1073–1076 роках).
2. Де, коли і ким була заснована перша бібліотека в Україні? (У Києві 1037 р. у Софійському соборі князем Ярославом Мудрим, зберігалося 850 тисяч рукописних творів).
3. Яку книгу називають вершиною українського мистецтва XVI століття? ("Пересопницьке Євангеліє").
4. Як називалася перша друкована книга і коли, ким виготовлена? ("Апостол", виготовив І. Федоров у Львові 1574 року).
5. Коли, де і ким був виданий перший словник української мови? (У Києві в 1907–1909 роках Б.Грінченком був виданий словник у 4 томах на 68 тисяч слів).
6. Коли був виданий найповніший словник української мови? (Одинадцятитомний словник побачив світ у 1970–1980 роках, пояснює 136 тисяч слів).
7. Яка найбільша бібліотека в Україні? (Національна бібліотека імені В.Вернадського, заснована 1714 року).
8. Яка найбільша бібліотека світу? (Національна бібліотека конгресу США, заснована 1800 року, налічує 40 мільйонів книжок).
9. Яка найбільша книжка у світі? (Ширина – 3 метри, товщина – 1 метр, знаходиться в Нью-Йорку).
10. Яка найменша книжка у світі? (Розмір: 16 мм x 11 мм, що дорівнює розміру нігтя, видана в 1896 році в Італійському місті Падуя. У цій книзі надрукований лист Галілео Галілея).

11. Яка найменша книга Т.Г.Шевченка?

(Найменшу книгу "Кобзар" створив мікромайстер Микола Сядристий. Площа книги 06 кв. мм, містить 12 сторінок, зшита павутинкою, обкладинка з пелюстки без-смертника, на ній портрет поета та хата, в якій жив Шев-ченко. Перегортати можна кінцем загостреної волосини).

13. Хто з українців знав найбільше мов?

(Іван Франко знав 18 мов, Леся Українка – 16, Агатангел Кримський – письменник, учений, перекладач, знав 60 мов).

В ч и т е л ь. Для усіх і завжди книжка – друг і пора-дник. Діти, любіть, бережіть книги, бо в них велика сила, в них вкладено велику працю й мудрість багатьох людей. Книжка – це найбільше диво у світі, це друг, який допо-магає у будь-яку хвилину. То як же книжку не любити, коли вона і навчає, і допомагає, і радить, і бажання вико-нує. Книга завжди розрадить і звеселить. З книгою подру-жишся – розуму наберешся.